

FOLYTATÁS A 10. OLDALRÓL

– Az országban megérkezésünkkor hét zongoragyár működött. A legismertebb közülük a Heintzman volt, a kiváló minőségű hangszerei mellett minden városban volt üzlete is. Theodor August Heintzman, mint új emigráns ugyanabban a manufaktúrában dolgozott, mint Henry Engelhard Steinway, a világvezető márka megalapítója. Az utóbbi New Yorkban építette ki karrierjét, de végig szoros kapcsolatban voltak, s a két hangszer párhuzamosan fejlődött. Mikor az amerikaiak szisztematikusan lebombázták a konkurens ipari létesítményeket, így a világhírű Bechstein német zongoragyára is a földdel vált egyenlővé, az üzleti lehetőségeik korlátlanok lettek. Mire az európai zongoragyárak magukhoz tértek, addigra a hangversenytermekben a Steinway volt az egyeduralgó.

– Mennyire voltak keresettek az európai márkák?

– Apám használt darabokkal kezdte, aukciókon vásárolt öregebb zongorákat, amiket a bolt hátsó műhelyében felújított. Felvette a kapcsolatot a budapesti Nagykörúton megnyitott zongorateremmel, s tőlük már szépen rendbe hozott hangszereket rendelt. A 60-as években a csehszlovák Petrof és Rösler zongorákkal, pianókkal tört be igazán.

A nemes régi olasz hangszereket semmi sem fogja túlszárnyalni. A mesterek keze munkájában a tudomány és a művészet egyesült. A hangszer hang színén, hangerején lehet persze vitatkozni. Napjainkban jó hangú hegedűk születnek, de kinézetre megkülönböztethetetlenek.

zán a piacra. Szembesülnie kellett azzal, hogy e termékeket az ismeretlenségük és az alacsony árak miatt lenézték, pedig akkor kiváló minőségűek és elnyúlhatatlanok voltak; még napjainkban is visszavásárolunk az egykori szériákból. A régi manufaktúrák is beszálltak a ringbe, például az 1790-ben alapított német Ibach cég is megjelent a világpiacon. Akinek nem volt elég jó a Steinway, azoknak a csodálatos hangszínű Bösendorffereket szállítottuk. A Blüthner cég Kelet-Németországba szorult, de még őrizte hírnevét, ezért keresett volt az Újvilágban is. Az eu-

Emlékek fala: Bartók Bélának Gertler Endrével készített fotója igazi ritkaság

rópai emigráns zenészek is szívesen játszottak európai hangszereken.

– A Steinway-zongorák forgalmazása nem tartozott a profiljukba?

– Sikereinket látva 1979-ben a cég megkeresett, hogy vegyük át képviselőjüket, s becsülettel el is láttuk a feladatot. Amikor viszont az utolsó Steinway fivér is elhunyt, változtak az idők. A nagy szaktudású menedzsmentet elbocsátották, bezárták a New York-i patinás Steinway Hallt. Ennek ellenére a hangversenytermek és az intézmények rendelései még mindig víz felett tartják a vállalkozást. Steinway a standard! Az elfoglalt művészeknek egy ugyanolyan jó, netalán jobb márkán pedig rizikós játszani. Így mi is megkaptuk: „maguk ne beszél-

jenek a hagyományról, a maguk feladata, hogy a faanyagot (sic!) eladják”. Azért ők is megkapták újabban a konkurenciát. Paolo Fazioli egy kiváló minőségű hangszert mutatott be két évtizede. Hasonló történt Magyarországon is, de Faziolinak megvolt a tőkéje is az újdonság népszerűsítésére: a legjobb akusztikusokkal, famérnökkel kíséreltetzték ki a prototípust.

– A jó hangszerhez vevő is kell. Kik térnek be az üzletbe?

– Művészek, fiatal zenészek. Klientúrám nagy része kínai. Nem véletlen, hogy a gondolkodó kínai, koreai és japán ember már korábban megértette: az emberi agynak és a léleknek szükséges a zene, mert nemesít, és általa okosodunk is. A Fortune Magazin felmérése alátámasztja ezt az érzést, amikor a világ vezető menedzserei életének párhuzamait kutatták, az első közös többszörös a zenetanulás volt. Ázsiában felnéztek az európai és főleg az angol oktatásra, ráadásul a kínai kultúrában a hangszerművész magas társadalmi elismertségnek örvendett. Egy kínai család 4–5 éves gyermekét zongorára taníttatja, majd a hegedű következik, s amelyik hangszerben tehetsége-

FORRÁS: REMÉNYI MIHÁLY MAGÁNARCHÍVUMA

FORRÁS: REMÉNYI MIHÁLY MAGÁNARCHÍVUMA

gyermekünk van, s megpróbáltuk őket elkergetni az üzletből: nem sikerült. Lányom ugyan most más üzletben gondolkodik, fiammal viszont egy irodában dolgozunk. Tisztában kell lennünk azzal, hogy állandóan változik az ízlés és a vásárlási szokások, így nekünk is meg kell újulnunk.

– Az emlékek fala előtt állunk. Mit jelképez?

– Yehudi Menuhinhoz kedves emlék köt. Amikor a CBS tévétársasággal Torontóban forgattott, bejött az üzletbe, s mutatta, hogy még mindig a nagybátyámtól vásárolt Peccatte vonóval játszik. Dávid és Igor Ojsztrah is megfordult a boltban, Igor sokáig Torontóban kívánt letelepedni. Ruggiero Ricci, az egyik kedvencem, nem messze ide, Ann Arborban tanított a Michigani Egyetemen, s haláláig tartottuk vele a kapcsolatot. Joshua Bell még kislányként szerepel a fotón, az első jó minőségű vonóját nálunk vásárolta.

A Polgár-szobában beszélgetünk, itt őrizzük a zeneszerzőkarmester, Polgár Tibor hagyatékát, nővérem és én vigyázunk rá utolsó éveiben. A falakon magyar vonatkozású emléktárgyak sorakoznak. Popper Dávid, a legendás csellis-

FOTÓ: CSERMÁK ZOLTÁN

Reményi Mihály fiával, Mike Reményi Jr.-ral

– Ilyen nagy méretekben is meg tudta őrizni a vállalkozás családi jellegét?

– Kezdetben a magyar közösség is sokat segített. A torontói zenei élet akkor kezdett virulni. Híres magyar művészek, mint Hidi Márta s a Hubay-tanítvány, Fenyves Lóránt terjesztették jó hírünket. Életre keltettük a torontói egyetemen – a Magyarországon ötven évig nagy megbecsülést jelentő – Reményi-díjat, amihez egy mesterhegedű is járt. Édesanyám 90 éves koráig dolgozott aktívan az üzletben, s feleségemmel is a zene szeretete hozott össze. Családjá Észak-Olaszországból származott, s hangszert vásárolni tért be hozzánk. A vele töltött üzleti öt perc elég volt, hogy szívem megdobbanjon. Megtudtam címét, s számos alkalmi koncertre hívtam játszani, így a Cigánybárót is együtt játszottuk végig. Nem szaporítom a szót, az első randevún eljegyeztem Rózát. Most ő vezeti az üzletet, figyelme mindenre kiterjed. Két

ta, nagyapám egyik első támogatója s üzleti jótállója is volt. Hubay Jenőt nem kell bemutatni, szerepe az egész magyar hegedűképzésben elvitathatatlan. Zathureczky Ede következik, aki az otthon szerzett tudását 1956 után Amerikában kamatoztatta, Gertler Endrének Bartókkal készített fotója igazi ritkaság. E képről feltételezhető, hogy Bartók csellón próbálkozhatott meg játszani, mivel csellópozícióban tartja Gertler hegedűjét. Stalker János dedikált fotója is emlékeket ébreszt. Számos nagy zenész – mint Starker János, Serly Tibor, Solti György, Ormándy Jenő vagy a nemrégiben elhunyt kiváló csellista, Varga László – is megfordult nálunk. Egy nagy magyar generáció kiváló képviselői voltak, olyan zsenik, akik páratlan tudásukkal gazdagították a világot, s emberöltők tucatjai telhetnek el, míg hasonló lángelmékkel büszkélkedhetünk.

CSERMÁK ZOLTÁN

Torontói üzlet. Az ízlés és vásárlási szokások változnak, így a cégek is folyamatosan kell újulnia